

ایران و آمریکا

روی مرزهای تقابل

نظامی و اقتصادی

ترجمه فیروز فروتن

نشریه "یونگه ولت" که منعکس کننده بخشی از نقطه نظرات چپ آلمان است، در یکی از آخرین شماره های خود تفسیری پیرامون بحران کنونی در روابط ایران و جهان غرب منتشر کرده است. ترجمه خلاصه ای از این مقاله را می خوانید:

برنامه انرژی هسته ای ایران تنها مورد اختلاف بین ایران و دولت های غربی نیست. در جبهه اقتصادی نیز تحرکاتی در جریان است که ظاهراً باعث به تعویق انداخته شدن برنامه حمله نظامی آمریکا و اسرائیل به ایران شده است. این حمله از طرف سازمان های اطلاعاتی روسیه برای روز ۶ آوریل (جمعه ۱۷ فروردین - مترجم) پیش بینی شده بود.

بسیاری از صاحب نظران و دست اندرکاران بازارهای مالی و بورس جهان معتقد به درگیری نظامی بین ایران و آمریکا نیستند. آنها خواستار این نوع و شکل بحران نیز نمی باشند. ریسک بزرگ اقتصادی این نوع درگیری که عبارت از بالا رفتن بیش از حد قیمت نفت و گاز است، که برای آنان گران تمام می شود.

در حال حاضر بالا رفتن قیمت نفت و گاز اقتصادی کشورهای پیشرفته صنعتی را با نوسان های بزرگ همراه کرده است.

حکومت ایران نقطه ضعف اصلی ایالات متحده و کل سیستم اقتصادی سرمایه داری، یعنی دلار را می شناسد. این «چشم اسفندیار» غرب، بطور مداوم و با پشت های گره کرده توسط تمامی دست اندرکاران سیاست - همچون حکومت ها و بانک های مرکزی آنان، موسسات مالی و اقتصادی جهانی از قبیل صندوق بین المللی پول و غیره - از هر گونه ضربه و ریزشی محافظت می گردد.

رژیم تهران زیرکانه دست بر همین نقطه ضعف سرمایه داری غرب گذارده تا ایالات متحده را از نظر اقتصادی مورد تهدید قرار دهد. بانک مرکزی ایران در نظر دارد سهم دلار را در ذخیره ارزی خود کاهش داده و آنرا بوسیله "ین" ژاپن و "یورو" جایگزین کند. ابراهیم شیبانی رئیس بانک مرکزی علت این اقدام را تحریم های شورای امنیت سازمان ملل علیه ایران بیان می کند.

سهم دلار آمریکا در ذخیره ارزی ایران برابر ۵۸ میلیارد بوده و علیرغم اینکه رقم خیلی بالایی نیست، اما هنگام فروش می تواند در تعیین ارزش دلار موثر باشد. ایران در لیست کشورهای که دلار در ذخیره ارزی خود دارند در مرتبه هفدهم قرار دارد. در صدر این لیست کشور چین با رقم ۱۴۰۰ میلیارد دلار قرار دارد.

البته مهمتر از فروش چند میلیارد دلار آمریکا، تصمیم ایران مبنی بر فروش نفت به یورو بجای دلار آمریکا است. نگرانی واشنگتن و اینکه این تصمیم سر مشقی برای دیگر کشورها شده و تهدیدی برای فرمانروایی اقتصادی آمریکاست، نیز قابل توجه است.

ایران با فروش سالانه ای در حدود ۲۰۰ میلیون تن نفت در مقام چهارم و با ۸۰ میلیارد متر مکعب گاز در مقام هفتم کشورهای تولید کننده نفت و گاز دنیا قرار دارد. این کشور سومین ذخیره نفتی شناخته شده در دنیا را که بالغ بر ۱۸ میلیارد تن می باشد، در اختیار خود دارد.

در حال حاضر ارز کشورهای خریدار نفت در هنگام معامله ابتدا با دلار آمریکا تعویض می گردد و این باعث بالا رفتن مداوم تقاضا برای دلار در بازار جهانی و جلوگیری از تضعیف ساختاری و عملی دلار می گردد.

بر اساس تحقیق موسسه پژوهشی پیمکو^۱ در ایالات متحده، کشورهای صادر کننده نفت از سال ۲۰۰۱ تاکنون رقمی در حدود ۱۲۰۰ میلیارد دلار از سود خود را در بازارهای ارزی ایالات متحده سرمایه گذاری کرده اند. این رقم بخش بزرگی از کمبود فاحش موازنه ارزی در زمینه تجارت را برای بزرگترین بدهکار جهان جبران می کند. ایالات متحده از سال ۱۹۸۵ تاکنون در زمینه تجارت جهانی کالا، ضرری بالغ بر ۶۰۰۰ میلیارد دلار را متحمل شده است.

برای ایالات متحده و عملکرد سیاسی او به عنوان بزرگترین قدرت جهانی نقش دلار در معاملات نفتی و در تضمین و تامین مصرف مداوم و عنان گسیخته و از نظر اقتصادی ابله خانه در داخل این کشور، اهمیتی حیاتی دارد. بسیاری از صاحب نظران بر این عقیده می باشند که رژیم واشنگتن تحت رهبری جمهوریخواهان بدون شک برای حفظ این نقش، ریسک یک جنگ را بجان می خورد. مسئله مهم اما نتیجه یک چنین درگیری نظامی می باشد.

موقعیت ایران با شرایطی که عراق در زمان صدام حسین داشت، بسیار متفاوت می باشد. یک سوم حمل و نقل نفت در دنیا از کشورهای چو عربستان سعودی، کویت، ایران، عراق و امارات عربی متحده از سوراخ سوزن تنگه هرمز می گذرد. به عقیده متخصصین امر ایران می تواند به سرعت این آبراه جهانی را ببندد و نتیجه قطعی آن بحران واقعی نفت در جهان می باشد.

از طرفی گمان می رود که ایران راکتهای اس اس ان ۲۷^۲ ساخت روسیه را در اختیار دارد و این راکتها می توانند برای ناوهای هواپیمابر ایالات متحده به عنوان سمبل حضور جهانی این کشور ایجاد خطر نمایند. علیه این راکتها در حال حاضر ایالات متحده پدافندی ندارد.

راه توده ۱۲۹ ۱۶,۰۴,۲۰۰۷

^۱ Pimco

^۲ SS-N-27